

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - NOVÉ MESTO
MIESTNY ÚRAD BRATISLAVA - NOVÉ MESTO
Junácka č. 1, 832 91 Bratislava 3
Oddelenie životného prostredia a územného plánovania

**MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA SR**

Sekcia environmentálneho
hodnotenia a riadenia
Odbor environmentálneho
posudzovania

Námestie Ľudovíta Štúra 1
812 35 Bratislava 1

Váš list číslo/zo dňa	Naša značka	Vybavuje/☎/@	Bratislava
2580/2015-3.4/pl Z 06.10.2015	ŽPaÚP-1710/2015/T	Ing. arch. Valéria Triznová/ 0249253335 /up@banm.sk	29.10.2015

Vec: Stanovisko k správe o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu „Územný generel dopravy hlavného mesta SR Bratislavy“

Listom č. 2580/2015-3.4/pl zo dňa 06.10.2015 (doručeným tunajšiemu úradu dňa 12.10.2015) ste nám v súlade so zákonom NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) poslali ako dotknutej mestskej časti v Bratislave **správu o hodnotení strategického dokumentu a návrhu strategického dokumentu „Územný generel dopravy hlavného mesta SR Bratislavy“** za účelom zabezpečiť informovanosť verejnosti, ako aj zaujať k nemu stanovisko. Navrhovateľom je Magistrát hl.mesta SR Bratislavy, oddelenie stratégie a projektov, Primaciálne nám. č.1, 814 99 Bratislava.

Predmetom strategického dokumentu je aktualizácia, resp. zmena existujúceho „Generelu dopravy hl. m. SR Bratislavy“ z 90. rokov, s cieľom vízie „Bratislava – živé a zdravé mesto“, ktorá predstavuje:

- zvýšenie podielu nemotorovej dopravy (cyklistickej a pešej) a zníženie podielu individuálnej automobilovej dopravy,
- zredukovanie dĺžky ciest pri preprave osôb a tovaru,
- humanizovanie mestského priestoru,
- postupné znižovanie používania vozidiel na konvenčné palivá v MHD a zaistenie aby do r. 2040 80% dopravy, ktorá neprekračuje hranice mesta bola nízko emisná.

☎/fax	Bankové spojenie	Číslo účtu	IČO	Stránkové dni
02 / 49 253 111 02 / 45 529 459	Prima banka Slovensko, a. s.	SK08 5600 0000 0018 0034 7007	603317	Pondelok 8 - 12,00 13 - 17,00 Streda 8 - 12,00 13 - 17,00 Piatok 8 - 12,00
e-mail: banm@banm.sk www.banm.sk			DIČ 2020887385	

Po preštudovaní „Správy o hodnotení strategického dokumentu“, „Návrhu strategického dokumentu“ a súvisiacich materiálov konštatujeme, že ako sa v závere uvádza „Stavba zberných komunikácií a nových spojení v rámci ZÁKOSu nie je prioritne smerovaná k tvorbe nových ponúk pre IAD a zvyšovaniu dopytu zo strany IAD, ale predovšetkým k zlepšeniu dostupnosti aglomerácie Bratislava najmä pre hospodársku dopravu, a tiež k odľahčeniu obytných oblastí a centrálnej časti mesta od tranzitnej dopravy“, **predložené dokumenty neriešia dopravné problémy bytostne sa dotýkajúce mestskej časti Bratislava – Nové Mesto.** Naopak uvádzajú, že napriek navrhovaným opatreniam, sa životné prostredie zhorší práve v mestskej časti Bratislava Nové Mesto.

Mestská časť Bratislava Nové Mesto je mimoriadne zaťažená automobilovou a železničnou dopravou. Prechádzajú ňou radiálne komunikácie Račianska, Vajnorská a dotýkajú sa jej Pražská, Rožňavská a Trnavská. Z tangenciálnych komunikačných ťahov ňou prechádzajú vnútorný okruh, a nedobudovaný stredný okruh. Cez územie mestskej časti prechádza tranzitná doprava z priľahlých severných a severovýchodných území. **Nedobudovanie komunikačného systému nevyrieši dopravné problémy mesta.** Komunikačný systém je potrebné racionalizovať a prerozdeliť dopravu do tangenciálnych prepojení. Preto ako prioritné sa javí na území mestskej časti Bratislava Nové Mesto (aj z hľadiska riešenia celomestskej dopravnej situácie) dobudovanie stredného okruhu – v pokračovaní Pionierskej ulice, výstavba tzv. „Severnej tangenty“ v súbehu s Račianskou ulicou, výstavba predĺženia Tomášikovej ulice od Vajnorskej po Račiansku ulicu a dobudovanie okruhu Bojnická – Galvaniho.

Na území mestskej časti sú trasy železničnej dopravy s tromi stanicami, tiež v dotyku s hlavnou železničnou stanicou. Má sa vybudovať ďalšia železničná stanica Filiálka – lokalizovaná do najzaťaženejšieho úseku dopravy – medzi križovatky Trnavské mýto a Račianske mýto. Ako preukázala dokumentácia TEN-T, prestupy cestujúcich zo železnice na MHD sú značne komplikované a predstavujú zhoršenie dopravnej situácie v dotknutej lokalite.

Vzhľadom na uvedené má Mestská časť Bratislava – Nové Mesto k predloženým dokumentom nasledujúce pripomienky:

- 1) Dokumenty neuvádzajú špecifikáciu a zdôvodnenie zmien, ako aj časových posunov oproti zámerom posledného schváleného „Generelu dopravy hl. m. SR Bratislavy“, týka sa to najmä zmeny nosného systému MHD z metra na električkovú dopravu, čo má dopad na celý dopravný systém mesta.
- 2) Navrhovaný územný generel nie je komplexný materiál, nakoľko nerieši :
 - premietnutie generelu železničného uzla do dopravného systému (z dôvodu, že ešte nie je k dispozícii - preto sa neuvádza riešenie žst. Filiálky)
 - nultý dopravný okruh a vonkajší diaľničný okruh (z dôvodu, že nie sú v kompetencii Hl.m.SR BA)
 - prímestskú autobusovú dopravu
 - celú automobilovú komunikačnú sieť.
- 3) Dokument je z dôvodov uvedených v predchádzajúcich bodoch nevyvážený, venuje sa hlavne cyklistickej a hromadnej doprave, pričom prevažná časť ostatných druhov dopravy prebieha v tom istom mestskom priestore na komunikačnej sieti.
- 4) Stanovené priority riešenia dopravy v meste sú diskutabilné. Mesto a priľahlé územie sa rozvíja, s každým bytom súvisí min. 1 až 2 automobily, preto je potrebné vytvoriť podmienky pre racionalizáciu jej pohybu, aby ju bolo možné vo vybraných častiach mesta obmedziť.

 /fax	Bankové spojenie	Číslo účtu	IČO	Stránkové dni
02 / 49 253 111	Prima banka Slovensko, a. s.	SK08 5600 0000 0018 0034 7007	603317	Pondelok 8 - 12,00 13 - 17,00
02 / 45 529 459				Streda 8 - 12,00 13 - 17,00
e-mail: banm@banm.sk			DIČ	Piatok 8 - 12,00
www.banm.sk			2020887385	

Principiálny problém dopravy v Bratislave ja absencia tangenciálnych automobilových komunikácií – **nie je vybudovaný radiáno-okružný systém.** V dôsledku toho, že sa väčšina transversálnych dopravných vzťahov realizuje cez CMO, radiály a nezaokruhané časti tangenciál sú enormne zaťažené. Dobudovanie tangenciálnych automobilových komunikácií má byť jedným z hlavných prioritných cieľov.

- 5) V súvislosti s predchádzajúcim bodom mohlo dôjsť tiež k náprave chyby predošlého generelu, ktorý nevhodne zaštrňuje komunikačný ťah „Severná tangenta“ do radiály Pražská. Náprava by bola v dobudovaní stredného dopravného okruhu vedením Pionierskej ulice za križovatkou s Račianskou ulicou do tunela ústiaceho na Patrónke.
- 6) Systém P+R považujeme za správny, avšak návrh umiestnenia hromadnej garáže na Trnavskom mýte nie je vhodný.
- 7) Výhodnejšia ponuka MHD je správne opatrenie na znižovanie podielu IAD, musí však spĺňať príslušné atribúty, ako sú: rýchlosť, spoľahlivosť, dostupnosť k cieľom ciest, kultúra cestovania, ale hlavne cena. Električková doprava vedená na vlastnom telese spĺňa tieto atribúty len čiastočne. Nie je rýchla a nezávislá z dôvodu zdržaní na križovatkách a v období snehových zrážok nie je spoľahlivá. Súčasná cena cestovného MHD v Bratislave nemotivuje užívateľov IAD, aby uprednostnili MHD.
- 8) Návrh tangenciálneho vedenia električkových tratí považujeme za správne, avšak práve úsek medzi Račianskou a Vajnorskou ulicou, umiestnený do Riazanskej ulice, nie je vhodný (zástavba rodinných domov, škola, likvidácia zelene, parkoviska a hluk v obytnej zástavbe). S vedením električkovej trate po Riazanskej ulici nesúhlasíme, ale požadujeme jej vedenie v polohe predĺženia Tomášikovej ulice medzi Vajnorskou a Račianskou ulicou - cez Zátíšie, v zmysle štúdie, ktorú zabezpečila mestská časť Bratislava – Nové Mesto ešte v r. 1994.
- 9) Komplexné riešenie bicyklovej dopravy považujeme za vhodné a odôvodnené, ale nemožno ju riešiť na úkor funkčnosti ostatných dopravných systémov. Odporúčame riešiť vedenie cyklotrás v maximálnej miere samostatne, pokiaľ možno vnútroblokovými priestormi, nakoľko ich vedenie pozdĺž automobilových komunikácií nie je vhodné ani zo zdravotného, ani z bezpečnostného hľadiska.
- 10) Za veľmi pozitívne považujeme riešenie priority pešej dopravy. Navrhujeme zaoberať sa aj s racionalizáciou prestupov medzi jednotlivými druhmi a linkami MHD v križovatkách, kde pešiu dopravu v prevažnej miere predstavujú práve prestupy (v nezdravom prostredí). Doporučujeme riešenie integrovaných zastávok.

Z hľadiska riešenia ochrany životného prostredia v predložených dokumentoch uvádzame nasledujúce pripomienky:

- a) V rámci hodnotenia zohľadnenia relevantných cieľov a zdrojových dokumentov (tab. č. 6/47) v časti súlad s akčnými plánmi zabezpečenia kvality ovzdušia pre oblasť riadenia kvality ovzdušia na území Bratislavy **hodnotenie považujeme za nedostačujúce, ciele by mali viesť k zlepšeniu existujúceho stavu a vyhodnotenie „nedôjde k zhoršeniu kvality ovzdušia“ je nedostačujúce.**

Keďže akčné plány sú výhradne pre jednoznačne zadané územia (jedná sa o hlavné križovatky, kde sú umiestnené stanice SHMÚ), nie je možné z hodnotenia zohľadnenia cieľov napr. akčných plánov zabezpečenia kvality ovzdušia pre oblasť riadenia kvality ovzdušia na území Bratislavy dostatočne posúdiť vplyv na túto zložku životného prostredia. V rámci posúdenia by mali byť vyhodnotené minimálne všetky hlavné ťahy na území hlavného mesta pre túto zložku.

 /fax	Bankové spojenie	Číslo účtu	IČO	Stránkové dni	
02 / 49 253 111	Prima banka Slovensko, a. s.	SK08 5600 0000 0018 0034 7007	603317	Pondelok 8 - 12,00	13 - 17,00
02 / 45 529 459				Streda 8 - 12,00	13 - 17,00
e-mail: banm@banm.sk			DIČ	Piatok 8 - 12,00	
www.banm.sk			2020887385		

- b) Napriek tvrdeniam, že koncepciou nedôjde k zhoršeniu kvality jednotlivých zložiek ŽP, napr. ovzdušia (realizácia koncepcie, ako strategického metriálu by mala viesť k zlepšeniu jednotlivých zložiek ŽP a nie k hodnoteniu, že nedôjde k zhoršeniu), **žadame, aby bol predmetný materiál „Územný generel dopravy hlavného mesta SR Bratislavy“ dopracovaný o vyhodnotenie súladu i s Adaptačnou stratégiou ku zmene klímy.**
- c) V rámci detailných posúdení pre vybrané vplyvy na životné prostredie v rámci realizácie koncepcie absentujú akékoľvek riešenia, ktoré by určitým spôsobom prispeli k zlepšeniu zložiek ŽP: priamo – Fauna, flóra, krajiny a nepriamo – ovzdušie a zdravie obyvateľov zahrňujúce vplyvy ovzdušia, hluk. V rámci tabuľky č. 6/47 - vyhodnotenia sa uvádza len konštatovanie, že dopravné stavby sú nevyhnutne spojené so zaberaním biotopov a negatívnymi vplyvmi na biodiverzitu. Nepovažujeme za postačujúce a korektné konštatovanie v ďalšej časti dokumentu, že posudzovaná koncepcia nebude mať na kvalitu ovzdušia v Bratislave negatívny vplyv - vzhľadom k očakávanému pozitívnemu vývoju v oblasti modernizácie vozidiel. **Cieľom tejto koncepcie by malo byť zlepšenie – jedná sa o koncepčný materiál, kde okrem očakávaného vývoja v modernizácii vozidiel, by mali byť aj opatrenia, ktoré vieme ovplyvniť práve týmto strategickým materiálom.** V tomto prípade navrhovateľ podcenil možnosť tvorby zelene aj v rámci existujúcich komunikácií a tiež aj v rámci nových komunikácií tvorbu prístej zelene, resp. jej revitalizáciu na úroveň štandardnú pre množstvo vyspelých štátov. Spracovanie tohto materiálu možno považovať v súčasnosti za možnosť, vytvoriť záväzný materiál, ktorý bude jasne špecifikovať požiadavky na tvorbu v tejto oblasti.
- Vhodným opatrením pre dosiahnutie tohto cieľa v rámci tohto záväzného dokumentu navrhujeme dopracovať napr. tzv. „street design manuál“, ktorý by okrem iného definoval aplikáciu zelene v rámci ulíc a dopravnej infraštruktúry, teda jasne špecifikované požiadavky na tvorbu v oblastiach, týkajúcich sa zlepšovania podmienok pre cyklistickú, pešiu dopravu a MHD, opatrenia týkajúce sa znižovania podielu IAD, opatrenia týkajúce sa aplikácie zelene v priestoroch ulice. V rámci tohto strategického dokumentu, by bol vhodným a v súčasnosti jediným prostriedkom na zabezpečenie realizácie takto určených požiadaviek, nakoľko by sa stali záväznými pre všetkých stavebníkov a investorov. Čo sa týka strategického dokumentu vo vzťahu k urbanizmu, verejným priestorom a dopravnej infraštruktúre, priestory ulíc tvoria plošne najväčší podiel verejných priestorov v meste a pritom máme len minimum nástrojov ako ich kvalitu posudzovať a riešiť v projektoch. Predpokladáme, že vypracovanie analogického dokumentu, umožní aplikáciu spomínaných opatrení na území hlavného mesta.
- Predmetné uvádzame i s ohľadom na tvrdenie spracovateľa na str. 57, že **najvyšší nárast emisnej hustoty PM10 nastane na severnom okraji priemyselnej zóny v MČ BNM.** Očakávaným vplyvom realizácie koncepcie je aj nárast emisných hustôt benzo(a)pyrénu v Mestskej časti Vinohrady (predpokladáme, že nastala chyba v písaní a spracovateľ chcel napísať katastrálne územie Vinohrady). Katastrálne územie Vinohrady je súčasťou mestskej časti Bratislava – Nové Mesto.
- d) V nadväznosti na vyššie uvedené a na tento strategický materiál konštatujeme, že v rámci celkového územia mesta pravdepodobne dôjde v určitom časovom horizonte k zníženiu emisných hustôt, avšak vzhľadom na tvrdenia spracovateľa, že niektoré časti územia mestskej časti Bratislava – Nové Mesto budú vykazovať nárast emisií a imisií, **žadame dopracovať tento materiál o opatrenia, ktoré by tento vplyv ovplyvnili a znížili, aj keď sa to týka zväčša územia, ktoré nie je zastavané v takom rozsahu ako je centrum mesta.**

☎/fax	Bankové spojenie	Číslo účtu	IČO	Stránkové dni	
02 / 49 253 111	Prima banka Slovensko, a. s.	SK08 5600 0000 0018 0034 7007	603317	Pondelok 8 - 12,00	13 – 17,00
02 / 45 529 459				Streda 8 - 12,00	13 – 17,00
e-mail: banm@banm.sk			DIČ	Piatok 8 - 12,00	
www.banm.sk			2020887385		

- e) Konštatujeme, že v časti „Vplyv návrhu ÚGD BA na zdravie obyvateľov v rámci Detailného posúdenia vybraných vplyvov na ŽP pre ovzdušie“ je vyhodnotenie v znení „môžeme len dúfať“ v rámci vyhodnotenia vývoja stavu s aerosólovými časticami nedostačujúce.
- f) Je absolútne neprípustné, aby vyhodnotenie v rámci vplyvu na prírodu a krajinu v jednotlivých dopravných subsystémoch znelo „možný negatívny vplyv“, keď sa uvádza takmer pri každom subsystéme, že dôjde pravdepodobne „len“ k vplyvom na zeleň – záber zelene, napr. aj realizáciou cyklotrás.

Mestská zeleň, obzvlášť prícestná zeleň je už v súčasnosti na okraji záujmu hlavného mesta. Jej stav a v mnohých prípadoch absencia je neúnosná. Navyše tento koncepčný materiál neuvádza, tak ako je spomínané vyššie, žiadne opatrenie, ktoré by viedlo k trvalo udržateľnému stavu mestskej cestnej zelene, ktorá často tvorí jedinou protihlukovú bariéru a ochranu pred prachovými časticami a akou takou vodozádržnou funkciou. Hoci zeleň nie je jediné opatrenie v rámci vodozádržných opatrení, ktoré sú jedným z opatrení aj v rámci adaptačnej stratégie ku zmene klímy, ale je podstatným opatrením. V prípade, že by malo dôjsť ešte aj k jej úbytku, **je z hľadiska vplyvov na ŽP táto koncepcia neprijateľná.**

- e) K opatreniu č.10 pre oblasť vplyvov na prírodu a krajinu v rámci kapitoly V. „Navrhnuté opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na ŽP a zdravie“ uvádzame: V rámci hlavného mesta je už v súčasnosti minimálne množstvo reálnych plôch, kde by bolo možné založiť nový park, resp. iný druh plochy s verejnou zeleňou. Je krátkozraké riešiť dopravné problémy na úkor zelene (či už mestskej alebo inej), nakoľko zeleň okrem už všeobecne známych prínosov (tvorba kyslíku, vodozádržné opatrenia a iné) má vplyv aj na nie celkom očakávané aspekty mestského prostredia a zdravie človeka, žijúceho v ňom (zníženie kriminality, mentálne zdravie obyvateľov mesta atď. – Smart Cities 01-15, Nakladateľstvo Pixl-e, Nálepkova 113, Brno). **Vzhľadom na túto skutočnosť žiadame, aby v rámci opatrení na prírodu a krajinu bolo okrem minimalizovania zabratia mestskej zelene a jej kompenzácie uvedené aj opatrenie spojené s tvorbou cestnej zelene na území Bratislavy, napr. aj prostredníctvom už spomínaného „street design manuálu“.**

Na základe uvedených pripomienok žiadame predložené dokumenty doplniť.

Zároveň oznamujeme, že v súlade s § 29 ods. 8 zákona bola o predmetnej správe o hodnotení strategického dokumentu verejnou informovaná prostredníctvom webovej stránky Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto a na úradných tabuliach na Junáckej ulici, na Račianskom mýte a na Jeséniovej ulici.

S pozdravom

Mgr. Rudolf Kusý
starosta mestskej časti
Bratislava - Nové Mesto

Na vedomie : Magistrát hl. mesta SR Bratislavy, Primaciálne nám. č.1, 814 99 Bratislava I
Co : starosta, hlavný architekt, Ing. Kamhiyehová, odd. Val, tlačový tajomník , odd. ŽPaÚP-a/a

☎/fax	Bankové spojenie	Číslo účtu	IČO	Stránkové dni
02 / 49 253 111	Prima banka Slovensko, a. s.	SK08 5600 0000 0018 0034 7007	603317	Pondelok 8 - 12,00 13 - 17,00
02 / 45 529 459				Streda 8 - 12,00 13 - 17,00
e-mail: banm@banm.sk			DIČ	Piatok 8 - 12,00
www.banm.sk			2020887385	